

Nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego z 4.7.2019 r. w orzecznictwie Sądu Najwyższego

► dr hab. Marcin Dziurda¹

Zakres zmian Kodeksu postępowania cywilnego wprowadzonych przez ustawę z 4.7.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw² był bezprecedensowo szeroki. Wynikało to zarówno z bardzo dużej liczby przepisów znowelizowanych, a nawet całkowicie nowych (wprowadzających nowe instytucje procesowe), jak i z ich zróżnicowanego zakresu przedmiotowego. Spowodowało to, że poszczególne zmiany nałożyły się na siebie, co dodatkowo utrudnia wykładnię i stosowanie znowelizowanych przepisów KPC³. Choć upłynęło już dosyć dużo czasu od wejścia ZmKPCU19 w życie – w przypadku większości zmian nastąpiło to 7.11.2019 r.⁴ – stosowanie wielu przepisów nadal wywołuje trudności w praktyce.

Mimo zapowiedzi⁵, nie dokonano dotychczas kolejnej, wtórnej nowelizacji, która usuwałaby luki, jakie ujawniły się po wejściu ZmKPCU19 w życie. Doszło jedynie do zmiany⁶ rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18.6.2019 r. – Regulamin urzędowania sądów

¹ Autor jest adiunktem w Katedrze Postępowania Cywilnego Uniwersytetu Warszawskiego; ORCID: 0000-0003-2896-818X.

² Dz.U. poz. 1469 ze zm.; dalej jako: ZmKPCU19.

³ Jak wskazano w uzasadnieniu uchwały SN z 1.7.2021 r., III CZP 36/20, Legalis, rolę prawodawcy w dziedzinie prawa procesowego jest tworzenie norm prawnych umożliwiających sprawne rozwiązywanie konfliktów powierzonych sądom, w sposób zapewniający realizację standardów prawa do rzetelnego procesu, w tym prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Znaczna liczba wątpliwości interpretacyjnych, często o poważnym charakterze, dotyczących obszarów, w których błędna interpretacja prawa może pociągać za sobą daleko idące konsekwencje włącznie z wydaniem orzeczenia w warunkach nieważności postępowania, nie świadczy o pożądanej wysokiej jakości aktu prawnego, utrudnia jego właściwe stosowanie, a także realizację jego zadań. Sytuacja taka powinna stanowić asumpt do refleksji nad sposobem i jakością stanowionego prawa, zwłaszcza, jeżeli jego zasadniczym celem ma być przyspieszenie i usprawnienie postępowań sądowych w sprawach cywilnych.

⁴ Większość zmian KPC weszła w życie 7.11.2019 r. – zgodnie z częścią wstępną art. 17 ZmKPCU19. W dalszej części tego przepisu wymieniono zmiany, które weszły w życie wcześniej (art. 17 pkt 1) albo później (art. 17 pkt 3).

⁵ Por. P. Rojek-Socha, J. Ojczyk, Zreformowana procedura cywilna już do poprawki – w MS trwają prace, <https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/nowelizacja-kpc-do-poprawy-prace-w-ms,496449.html> (dostęp: 23.7.2021 r.). Za swoistą kapitulację można uznać uchylene 24.6.2020 r. art. 1 pkt 2 ZmKPCU19, który przewidywał wprowadzenie art. 5 § 2 i 3 KPC – miało z nich wynikać, że na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości będą publikowane wzory pouczeń co do czynności procesowych.

⁶ Z dniem 9.10.2020 r., na mocy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 7.9.2020 r. zmieniającego rozporządzenie – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. poz. 1640).

powszechnych⁷, w ramach której dodano do RegSądR przepisy ściśle związane z nowymi instytucjami wprowadzonymi przez ZmKPCU19. Dotyczyło to m.in. czynności po wniesieniu zażalenia poziomego⁸ (§ 81a oraz § 84 ust. 2a RegSądR), dokonywania doręczeń komorniczych uregulowanych w art. 139¹ KPC (§ 96 ust. 1a i 1b RegSądR), sposobu odbierania zeznań świadka na piśmie (§ 113a RegSądR), możliwości połączenia posiedzenia przygotowawczego z posiedzeniem informacyjnym na temat mediacji (§ 172a RegSądR) oraz sposobu sporządzania planu rozprawy (§ 172d RegSądR)⁹. Należy jednak pamiętać, że przepisy Regulaminu urzędowania sądów powszechnych – jako aktu niższego rzędu (rozporządzenia) – nie mogą zmieniać przepisów ustaw, w szczególności KPC¹⁰. Mogą je tylko uzupełniać, w zakresie delegacji do wydania RegSądR¹¹.

Ciężar wypełnienia luk oraz wyjaśnienia wątpliwości wywołanych przez ZmKPCU19 spoczął zatem na Sądzie Najwyższym. Na podstawie art. 390 § 1 KPC skierowano do niego liczne zagadnienia prawne, które wywołały istotne wątpliwości przy rozpoznawaniu przez sądy II instancji apelacji oraz innych środków zaskarżenia¹². Znaczna ich liczba nadal oczekuje na rozpoznanie, jednak co do części zagadnień SN zajęł już stanowisko. Poniżej zostaną przedstawione najważniejsze, mające największe znaczenie dla praktyki dotychczasowe orzeczenia SN wyjaśniające wątpliwości wynikające ze zmian wprowadzonych przez ZmKPCU19.

Osieroczone zażalenia – nadal dewolutywne

Bardzo poważne wątpliwości interpretacyjne wywołało wprowadzenie przez ZmKPCU19 **zażeń poziomych**

⁷ Dz.U. poz. 1141 ze zm.; dalej jako RegSądR.

⁸ W tym na postawienia sądu I instancji.

⁹ Dodano także nowe uregulowanie § 81a RegSądR, dotyczące wydawania zarządzeń przez asystenta sędziego. Taką możliwość przewidywał nowy art. 47² KPC – przepis wprowadzony również w 2019 r., ale nie przez ZmKPCU19, lecz przez ustawę z 30.8.2019 r. o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1802 ze zm.).

¹⁰ Por. uchwałę SN z 1.7.2021 r., III CZP 36/20, Legalis. Przyjęto w niej założenie, że wprowadzenie – już po wejściu w życie ZmKPCU19 – uregulowania § 81a zd. 1 RegSądR, w myśl którego w przypadku zażalenia poziomego czynności w postępowaniu odwoławczym wykonuje referent sprawy, w której wydano zaskarżone orzeczenie, nie może zmienić zasady, że na skutek zmian dokonanych przez ZmKPCU19 sąd (w przypadku zażalenia poziomego – skład sądu), który wydał zaskarżone postanowienie, nie jest uprawniony do badania dopuszczalności ani wymagań formalnych zażalenia, a w konsekwencji nie jest władny go odrzucić. Wynika to właśnie z tego, że RegSądR (jako akt niższego rzędu) nie może zmienić ustawy, a w szczególności KPC. Jak podkreślił SN, „skład sądu określa wyłącznie ustawa, przepisy Regulaminu mogą dotyczyć jedynie sposobu ustalania składów kolegialnych”.

¹¹ RegSądR jest wydawany przez Ministra Sprawiedliwości na podstawie art. 41 § 1 ustawy z 27.7.2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2072 ze zm.), a zatem ten przepis określa zakres przedmiotowy rozporządzenia.

¹² W tym przy rozpoznawaniu zażeń poziomych przez sądy I instancji.

(rozpoznawanych przez inny skład tego samego sądu) na niektóre postanowienia sądu I instancji (art. 394^{1a} § 1 KPC)¹³. Wydaje się, że nie do końca przewidziano skutki tej zmiany. W stanie prawnym przed 7.11.2009 r. wszystkie zażalenia na niemerytoryczne postanowienia sądu I instancji miały charakter dewolutywny, czyli przysługiwały do sądu II instancji. Dotyczyło to nie tylko trybu procesowego postępowania rozpoznawczego (art. 394 § 1 KPC w ówczesnym brzmieniu), ale także – na mocy odesłania z art. 13 § 2 KPC – wszystkich innych postępowań uregulowanych w KPC¹⁴, w których przepisy o procesie stosuje się odpowiednio¹⁵.

Po wejściu w życie ZmKPCU19 jedynie w postępowaniu procesowym przepisy wyraźnie regulują, które zażalenia na postanowienia sądu I instancji¹⁶ mają charakter dewolutywny (por. art. 394 § 1 KPC), a które poziomy (por. art. 394^{1a} § 1 KPC). Ponadto z art. 741 § 1 oraz z art. 767⁴ § 1¹ KPC wynika, że w postępowaniach zabezpieczającym oraz egzekucyjnym zażalenia (w szczególności na postanowienie sądu I instancji¹⁷) rozpoznaje sąd, który wydał zaskarżone postanowienie, mają zatem charakter poziomy¹⁸.

¹³ W przeciwieństwie do zażeń na postanowienia sądu II instancji (por. art. 394² KPC), wprowadzenie zażeń poziomych na postanowienia sądu I instancji nie było konieczne. Wynikało z przyjętego przez legislatora założenia, że przyspieszy to postępowanie – w szczególności ze względu na brak w przypadku zażenia poziomego konieczności przekazywania akt sprawy do innego sądu (II instancji). Szerzej M. Dziurda, Charakter zażenia na postanowienie sądu I instancji po nowelizacji KPC, MoP Nr 11/2021, s. 604 i n.

¹⁴ A także do uregulowanych w odrębnych ustawach postępowań, do których mają zastosowanie – odpowiednio albo wprost – przepisy KPC. Dotyczy to w szczególności postępowania grupowego, o czym dalej.

¹⁵ Szerzej M. Dziurda, Charakter zażenia..., *op. cit.*, s. 604 i n.

¹⁶ Zażenia na postanowienia sądu II instancji mają charakter poziomy (art. 394² KPC), ponadto w niektórych przypadkach przysługuje zażalenie do SN (art. 394¹ KPC).

¹⁷ Ze względu na pozostawienie przez ZmKPCU19 dotychczasowego brzmienia art. 741 § 1 KPC dominuje pogląd, że w dalszym ciągu zażalenie przysługuje jedynie na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia wydane przez sąd I instancji, chociaż w myśl art. 734 KPC zabezpieczenia może udzielić także sąd II instancji (por. S. Sołtyś [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy przejściowe. Komentarz do zmian. T. II, pod red. T. Zembrzuskiego, Warszawa 2020, teza 7 do art. 741). *De lege ferenda* należy zatem wyraźnie rozszerzyć zakres przewidzianych w art. 741 KPC zażeń także na postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia wydane przez sąd II instancji. Nie ma obecnie ku temu przeszkód, skoro zażalenie na charakter poziomy.

¹⁸ Wątpliwości budzi jednak, czy reguła, zgodnie z którą w postępowaniu egzekucyjnym zażalenie ma charakter poziomy, obejmuje także zażenia przewidziane w art. 394 § 1 KPC. Kwestii tej dotyczy przedstawione Sądowi Najwyższemu w sprawie III CZP 69/20 zagadnienie prawne, które oczekuje na rozpoznanie. Szerzej M. Dziurda, Charakter zażenia..., *op. cit.*, s. 605. W uzasadnieniu uchwały SN z 26.2.2021 r., III CZP 22/20, Legalis, *obiter dictum* wyrażono pogląd, że nie jest wyłączone zastosowanie art. 394 § 1 w zw. z art. 13 § 2 KPC w sprawach regulowanych w Części trzeciej KPC – „Postępowanie egzekucyjne”, o ile przepisy o postępowaniu egzekucyjnym nie przewidują zażenia na postanowienia, które kończą postępowanie w sprawie (por. np. uzasadnienia zapadłych w poprzednim stanie prawnym uchwał SN: z 28.11.1969 r., III CZP 83/69, OSNCp Nr 6/1970, poz. 105; z 15.9.1995 r., III CZP 110/95, OSNCp Nr 12/1995, poz. 177 i z 6.11.2008 r., III CZP 106/08, OSNCp Nr 10/2009, poz. 134). W ocenie SN oznaczać to będzie właściwość sądu II instancji, o którym mowa w art. 394 § 1 KPC, czyli sądu wyższego rzędu.

Szczególne wątpliwości dotyczyły tego, jaki **charakter mają zażenia w postępowaniu klauzulowym**. W **uchwale SN z 26.2.2021 r., III CZP 22/20**¹⁹, przyjęto, że zażalenie na postanowienie sądu I instancji co do nadania klauzuli wykonalności (art. 795 § 1 KPC), wniesione po wejściu w życie ZmKPCU19, rozpoznaje sąd, który wydał zaskarżone postanowienie, w składzie 3 sędziów²⁰. W uzasadnieniu stwierdzono, że art. 767⁴ § 1¹ KPC – przewidujący zażalenie poziome w postępowaniu egzekucyjnym – obejmuje swym zakresem normatywnym także właściwość sądu w odniesieniu do zażenia co do nadania klauzuli wykonalności²¹. Stanowisko to podtrzymano w **uchwale SN z 16.7.2021 r., III CZP 32/20**²², w której przyjęto, że w stanie prawnym ukształtowanym przez ZmKPCU19 charakter poziomy ma także zażalenie na postanowienie sądu I instancji w przedmiocie nadania tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego wierzyciela.

Pozostała jednak liczna grupa tzw. **osieroconych zażeń**, co do których legislator nie rozstrzygnął, czy po zmianach wprowadzonych przez ZmKPCU19 mają charakter dewolutywny czy poziomy. Dotyczy to zwłaszcza zażeń na postępowaniu nieprocesowym²³, ale także w innych rodzajach postępowania, np. pomocniczych²⁴. W ostatnim czasie ujawniły się także wątpliwości dotyczące tego, jaki sąd rozpoznaje zażenia związane z powództwem przeciwegzekucyjnym²⁵.

W SN kształtuje się **linia orzecznicza, zgodnie z którą podstawowy model zażenia na postanowienie sądu I instancji stanowi nadal zażalenie dewolutywne (do sądu II instancji), a przewidziane ustawą przypadki zażenia, do którego rozpoznania jest właściwy inny skład sądu I instancji, należy kwalifikować jako odstępstwa od modelowej konstrukcji zażenia wyra-**

¹⁹ Legalis.

²⁰ Jak podkreślono w uzasadnieniu uchwały z 26.2.2021 r., III CZP 22/20, wprowadzenie do KPC art. 767⁴ § 1¹ – który ma szerszy zakres niż np. art. 741 § 2 KPC, ponieważ nie zawęża pojęcia sądu do sądu I instancji – rozwiązuje też problem, który przed wejściem w życie ZmKPCU19 nie był jednolicie rozstrzygnuty w orzecznictwie i doktrynie, co do dopuszczalności zażenia na postanowienie sądu II instancji w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności, wydane w warunkach określonych w art. 781 § 1 zd. 2 KPC.

²¹ W uzasadnieniu SN zastrzegł jednak, że może się zdarzyć, iż zażalenie w postępowaniu klauzulowym będzie miało charakter dewolutywny, a to w odniesieniu do tych postanowień sądu I instancji, kończących postępowanie w sprawie, co do których przepisy Części trzeciej KPC nie przewidują zażenia. Uznał, że takim orzeczeniem może być np. postanowienie sądu o odrzuceniu wniosku o wydanie wyciągu z orzeczenia albo z ugody, o którym mowa w art. 795¹² § 1 i 2 KPC, skoro art. 795¹³ KPC przewiduje zażalenie jedynie na odmowę wydania tych wyciągów.

²² Legalis.

²³ Chodzi o postanowienia, co do zasady, niemerytoryczne (nieobejmujące orzeczenia co do istoty sprawy), od których w myśl art. 518 KPC przysługuje nie apelacja, lecz zażalenie. Por. art. 547 § 2, art. 551 § 2, art. 554 § 3, art. 556 § 1 i 2, art. 586¹, 598^{11a} § 9, art. 598¹⁵ § 3, art. 598¹⁶ § 3, art. 598¹⁷ § 3, art. 612 § 2, art. 635 § 6, art. 637 § 4, art. 648 § 2 oraz art. 693⁷ § 1 KPC.

²⁴ Por. art. 727 KPC, przewidujący zażalenie na postanowienie w przedmiocie odtworzenia zaginionych akt, ale bez określenia, jaki charakter – dewolutywny czy poziomy – ma to zażalenie.

²⁵ Zob. oczekujące na rozpoznanie zagadnienie prawne w sprawie III CZP 49/21.

zonej w art. 394 w zw. z art. 395–397 KPC. W uchwale SN z 27.11.2020 r., III CZP 12/20²⁶, sformułowano wskazówkę interpretacyjną, że w tych licznych przypadkach, w których ustawa nie określa, jaki charakter – dewolutywny czy poziomy – mają zażalenia na określone postanowienia sądu I instancji, właściwy do ich rozpoznania jest sąd II instancji. Dotyczy to zwłaszcza, chociaż nie tylko, postępowania nieprocesowego (por. art. 518 KPC²⁷, a także np. art. 505²⁰ § 4, art. 505^{27a} § 4, art. 727, 1144² § 4, art. 1179 § 3, art. 1180 § 3 KPC).

Stanowisko to zostało podtrzymane w uchwale SN z 25.2.2021 r., III CZP 17/20²⁸. Jej teza jest dosyć wąska, wynika bowiem z niej, że w stanie prawnym wprowadzonym przez ZmKPCU19 zażalenie na postanowienie sądu I instancji przewidziane w art. 598¹⁶ § 3 KPC przysługuje do sądu II instancji. Chodziło o zażalenie szczególne – po pierwsze, przysługujące na postanowienie niemające w istocie charakteru formalnego (procesowego)²⁹, po drugie zaś, wydane w związku z niewykonaniem postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia, przez co można byłoby je lokować w stadium wykonawczym postępowania zabezpieczającego³⁰. Na uwagę zasługuje jednak jednoznaczne, uogólnione stanowisko SN wyrażone w uzasadnieniu uchwały z 25.2.2021 r., III CZP 17/20, że zgodnie z systematyką KPC zażalenie wciąż stanowi środek odwoławczy, który charakteryzuje nie tylko suspensywność, ale i dewolutywność. Wykładnia oparta na kolejności przepisów w treści aktu prawnego³¹

²⁶ OSNC Nr 4/2021, poz. 25. Por. także P. Rylski, Zażalenie dewolutywne a zażalenie poziome w postępowaniu cywilnym, PS Nr 3/2021, s. 5 i n.; B. Pyzder, Zbieg zażalenia dewolutywnego i zażalenia poziomego w postępowaniu cywilnym, Pal. Nr 10/2020, s. 29 i n.

²⁷ W piśmiennictwie wyrażono pogląd, że w przypadku przewidzianego w art. 510 § 1 zd. 2 KPC zażalenia na odmowę dopuszczenia do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania nieprocesowego należy przez analogię przyjąć, że właściwy do jego rozpoznania jest sąd I instancji, który zgodnie z art. 394^{1a} § 1 pkt 2 KPC rozpoznaje zażalenie m.in. na niedopuszczenie interwenienta do udziału w sprawie wskutek uwzględnienia opozycji. Tak M. Borodziuk, Zażalenie do innego składu sądu I instancji w postępowaniu cywilnym, Prok. i Pr. Nr 2/2021, s. 118. Trafność tego poglądu budzi jednak wątpliwości; bardziej uzasadnione wydaje się uogólnione stanowisko zajęte przez SN w uchwałach z 27.11.2020 r., III CZP 12/20 oraz z 25.2.2021 r., III CZP 17/20, z którego wynika, że w stanie prawnym ukształtowanym przez ZmKPCU19 charakter poziomy uzyskały tylko te postanowienia sądu I instancji, co do których ustawodawca wyraźnie przewidział, że są rozpoznawane przez inny skład tego sądu.

²⁸ Legalis.

²⁹ Por. uzasadnienie uchwały SN z 22.5.2013 r., III CZP 25/13, OSNC Nr 12/2013, poz. 140, w którym wskazano, że od tego rodzaju postanowień na gruncie art. 518 KPC mogłyby przysługiwać apelacje, a wybór przez ustawodawcę zażalenia miał charakter w istocie arbitralny. W piśmiennictwie wyrażono ponadto pogląd, że postanowienia przewidziane w art. 586¹ oraz art. 598¹⁵–598¹⁷ KPC mają charakter kończący postępowanie, co również wskazuje na właściwość sądu II instancji do rozpoznawania zażaleń na te postanowienia. Tak M. Borodziuk, *op. cit.*, s. 118.

³⁰ M. Walasik, Instytucja postępowania zabezpieczającego w postępowaniu nieprocesowym [w:] *Ars in vita. Ars in iure. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Januszowi Jankowskiemu*, pod red. A. Barańskiej, S. Cieślaka, Warszawa 2018, s. 576.

³¹ Wprowadzony przez ZmKPCU19, przewidujący zażalenia poziome na postanowienia sądu I instancji, nowy art. 394^{1a} KPC został umieszczony po art. 394 § 1 KPC, a zatem można uznać, że pierwszeństwo ma art. 394 § 1 KPC, przewidujący na postanowienia sądu I instancji zażalenia dewolutywne (do sądu II instancji). Wspiera to tezę, że art. 394 § 1 KPC stanowi zasadę, a art. 394^{1a} § 1 KPC – wyjątek.

przemawia za stanowiskiem, że **zasadę stanowi zażalenie do sądu II instancji**. Znajduje to pośrednie potwierdzenie w tym, że w ramach ZmKPCU19 w dwóch przypadkach (poza art. 394¹ § 1 KPC) ustawodawca wprost przewidział, iż określona grupa zażaleń należy do kategorii zażaleń poziomych (art. 741 § 2 i art. 767⁴ § 1¹ KPC). Można to uznać za wyraz tego, że zażalenia dewolutywne na postanowienia sądu I instancji są nadal zasadą, a **wyjątek (zażalenie poziome) musi wynikać z wyraźnego przepisu**³². Dobrze widać to na przykładzie zażaleń przewidzianych w ustawie z 17.12.2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym³³. Jedynie w art. 8 ust. 6 RoszczGrupU, w odniesieniu do zażalenia na postanowienie w przedmiocie kaucji, w ramach ZmKPCU19 dokonano zmiany i przewidziano, że zażalenie to ma charakter poziomy (przysługuje do innego składu tego samego sądu). W przypadku innych zażaleń – na postanowienia w przedmiocie rozpoznania sprawy w postępowaniu grupowym (art. 10 ust. 2 i 2a RoszczGrupU) oraz w przedmiocie składu grupy (art. 17 ust. 1 i 2 RoszczGrupU) – zmiany takiej nie wprowadzono. Jak się wydaje, należy to rozumieć w ten sposób, że nieobjęte zmianami zażalenia przewidziane w RoszczGrupU – na postanowienia o większym znaczeniu dla postępowania grupowego i jego przebiegu – pozostały dewolutywne³⁴. Można to uznać za wyraz zasady, że **w braku wyraźnej odmiennej regulacji zażalenie na postanowienie sądu I instancji przysługuje do sądu II instancji** – uznał Sąd Najwyższy³⁵.

W tym samym kierunku idzie, podjęta w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, **uchwała SN z 4.8.2021 r.**³⁶, w której stwierdzono, że **w stanie prawnym ukształtowanym przez ZmKPCU19 zażalenie na postanowienie o odmowie uzasadnienia wyroku oraz jego doręczenia rozpoznaje sąd II instancji** (art. 394 § 1 w zw. z art. 394^{1a} § 1 pkt 7 i art. 394^{1b} KPC). W ustnym uzasadnieniu zwrócono uwagę na konieczność zachowania najwyższych standardów wynikających z art. 6 ust. 1 EKPCz³⁷, a także na to, że przyspieszenie postępowania – do czego w założeniach autorów ZmKPCU19 miało się przyczynić wpro-

³² Dla wsparcia tego stanowiska można odwołać się do wykładni opartej na zakresie zmiany przepisów. Prowadzi ona do wniosku, że jeżeli ZmKPCU19 nie nadała określonego zażaleniu charakteru poziomego, ma ono nadal charakter dewolutywny – tak jak w poprzednim stanie prawnym.

³³ Dz.U. z 2020 r. poz. 446, dalej jako: RoszczGrupU.

³⁴ Zaznaczyć jednak należy, że w jednej z najnowszych spraw (III CZP 41/21) Sądowi Najwyższemu przedstawiono zagadnienie prawne, czy po wejściu w życie ZmKPCU19 przewidziane w art. 17 ust. 2 RoszczGrupU żalenie na postanowienie w przedmiocie składu grupy przysługuje do sądu II instancji czy też do innego składu sądu I instancji. Sprawa ta oczekuje na rozpoznanie.

³⁵ Nawet zatem jeśli ustawodawca chciał uczynić z zażalenia poziomego zasadę (por. uzasadnienie projektu ZmKPCU19 – druk Sejmu VIII kadencji Nr 3137, s. 87) – w świetle dotychczasowego orzecznictwa SN zamysł ten się nie powiódł. Zauważyć przy tym należy, że uzasadnienie projektu ZmKPCU19 odnosi się w istocie jedynie do zażaleń w postępowaniu procesowym, nie jest zatem oczywiste, że legislator z zażalenia poziomego na postanowienie sądu I instancji chciał uczynić zasadę także w innych niż proces rodzajach postępowania. Szerzej M. Dziurda, Charakter zażalenia ..., *op. cit.*, s. 606–607.

³⁶ Legalis.

³⁷ Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 4.11.1950 r., Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.